

базується на основі впливу випадкових величин та процесів на прибуток (попит на продукцію чи вплив реклами на прибуток). Тому, доцільно користуватися саме цим методом, проте він дійсно складний у використанні. Нам потрібно робити вибір: чи якість результату застосування методу, чи простота його при розрахунках.

Список використаних джерел:

1. Бланк И.А. Управление прибылью.-К.: Ника-Центр, Эльга, 1998.-544с.
2. Методи розрахунку прибутку [електронний ресурс]//. – Режим доступу: http://lubbook.net/book_281_glava_27 ТЕМА_6.3._Metodi_rozrakhunku_p.html
3. Основные достоинства и недостатки MRP-системы [электронный ресурс]//. – Режим доступа: <http://www.itstan.ru/it-i-is/osnovnye-operacii-dostoinstva-i-nedostatki-mrp-sistemy.html>

Турко Д.О.

асистент,

*Національний аерокосмічний університет
«Харківський авіаційний інститут»*

НАУКОВО-ПРАКТИЧНІ ЗАСАДИ РЕАЛІЗАЦІЇ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ У ВИСОКОТЕХНОЛОГІЧНОМУ ВИРОБНИЦТВІ

У секторі високотехнологічного приладобудування Харківська область розглядається як перспективний регіон з потужним потенціалом, але цей потенціал реалізується не в повній мірі в результаті існування ряду проблем.

З метою виявлення труднощів у функціонуванні та управлінні високотехнологічними приладобудівними підприємствами було обрано для аналізу дванадцять малих та середніх приладобудівних підприємств міста Харків, що займаються виробництвом контрольно-вимірювальних приладів та засобів автоматизації промисловості, електронних компонентів, інструментів і обладнання для дослідження та навігації, а також дослідженнями та розробками у цих галузях, схожих за розміром, структурою управління, колективної форми власності.

У [1] автором були розроблені критерії належності виробничих підприємств до високотехнологічних. Для оцінювання рівня високотехнологічності й ефективності функціонування вітчизняних приладобудівних підприємств за розробленими критеріями було розраховано наведені показники у 2011-2012 рр. та порівняно їх з граничними значеннями та аналогічними показниками обраного еталонного підприємства.

Даний аналіз дозволив виявити ряд проблем у розвитку високотехнологічних підприємств [2]. Дослідження також показало, що на українських високотехнологічних підприємствах, на відміну від зарубіжних, відсутнє комплексне інтегроване функціонування усіх підрозділів у взаємозв'язку – маркетингового підрозділу, підрозділу НДДКР, виробництва, фінансів. Крім того, сучасні методи організації виробництва, які впроваджені у практику японських, американських та західноєвропейських підприємств, як то: інструментарій управління ризиком, керування активами, збалансована система індикаторів, карта цілей, оптимізація процесу прийняття рішень, тощо, практично не використовуються в Україні. Таким чином, труднощі в управлінні високотехнологічним виробництвом на підприємствах взаємопов'язані, потребують комплексного підходу щодо їх подолання.

У зв'язку з цим аналіз, удосконалення та розробка нових підходів та методів оптимізації прийняття ефективних управлінських рішень є важливими та актуальними завданнями управління на високотехнологічних підприємствах. Ці завдання можуть бути реалізовані шляхом формування ефективного організаційно-економічного механізму прийняття управлінських рішень. Доведено [3], що в Україні розробок щодо такого інструментарію майже немає.

Схему функціонування організаційно-економічного механізму прийняття управлінських рішень у високотехнологічному приладобудуванні було сформовано у вигляді функціонально-цільової схеми організаційної та економічної підсистем, а також підсистеми забезпечення, комплекс яких спрямований на досягнення мети – пошук варіантів та обґрунтування вибору розробки високотехнологічного продукту з найкращим економічним ефектом для сприяння оптимізації інноваційної діяльності високотехнологічного підприємства (рис. 1, [2]).

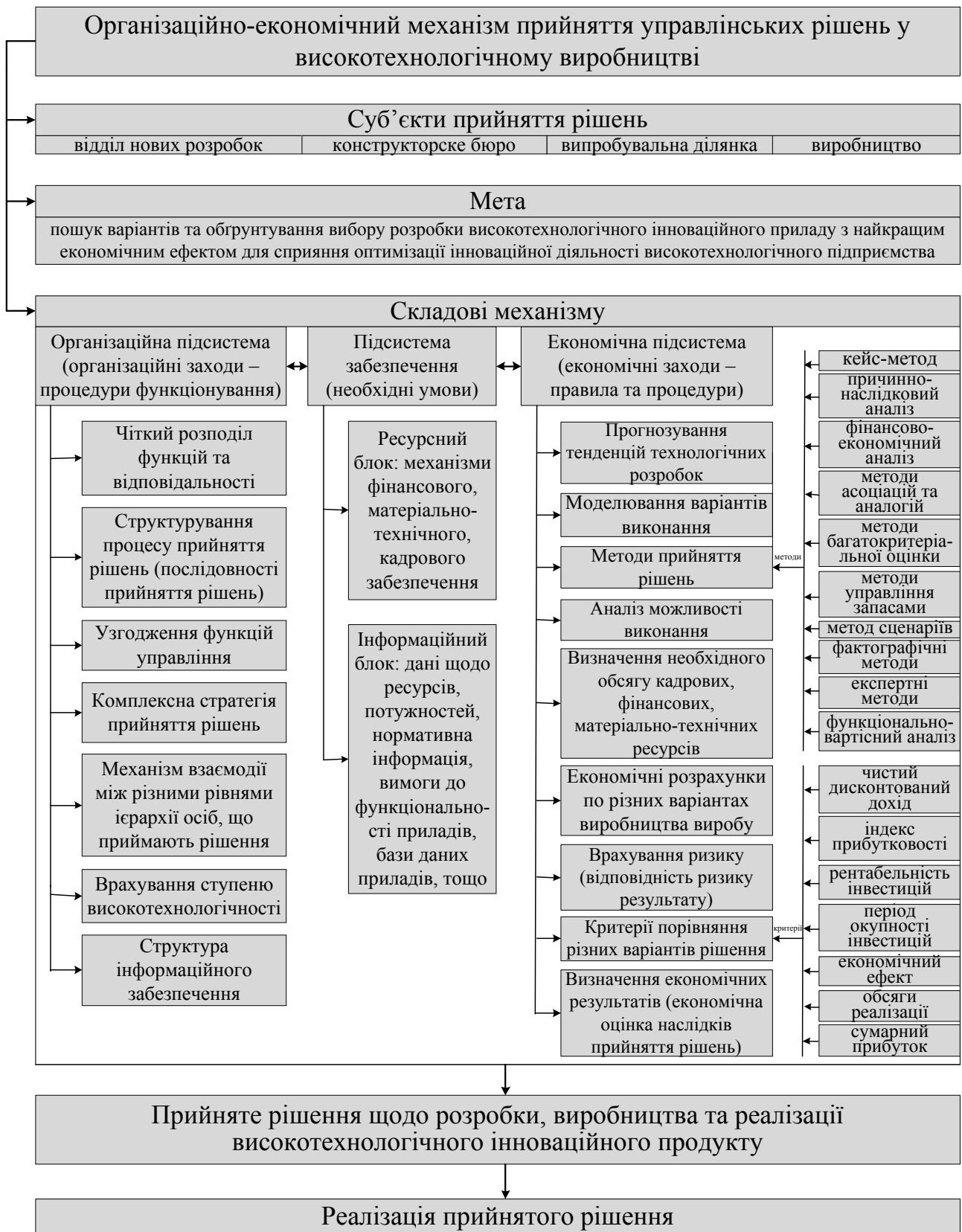

Рис. 1. Організаційно-економічний механізм прийняття управлінських рішень у високотехнологічному виробництві
 Джерело: розроблено автором

Подальше дослідження потребувало реалізації структурних складових розробленого механізму з метою обґрунтування доцільності виробництва високотехнологічної продукції: схеми прийняття рішень та графової моделі взаємодії працівників підприємства в процесі прийняття рішень з розробки нового високотехнологічного приладу; багаторівневої ієрархічної моделі рішення, яке приймається щодо доцільності виробництва високотехнологічного продукту в залежності від ступеня його новизни; послідовності прийняття рішень щодо доцільності виробництва високотехнологічного продукту; варіанту структури прийняття рішень та його комплексної стратегії щодо розробки та виробництва дослідної партії високотехнологічного продукту; структури інформаційного забезпечення високотехнологічного виробництва.

Загальний річний економічний ефект від впровадження розробленого механізму був розрахований за формулою 1:

$$\epsilon_{річ} = \Delta\Pi_{прод} + \Delta\Pi_{доц.виб} + \Delta C_{збер} + \Delta\Pi_{ек.часу}, \quad (1)$$

де $\Delta\Pi_{прод}$ – додатковий прибуток від підвищення обсягів продажів порівняно з планом унаслідок прогнозування попиту на вироби, що розроблюються упродовж року, грн.;

$\Delta\Pi_{доц.виб}$ – додатковий прибуток від вибору найбільш доцільного для розробки і виробництва виробу серед декількох альтернатив, грн.;

$\Delta C_{збер}$ – економія на собівартості від зниження витрат за зберігання готової продукції на складі, грн.;

$\Delta\Pi_{ек.часу}$ – додатковий прибуток від економії часу на розробку та виробництво нового виробу, грн.

Нижче, у табл. 1 наведені розрахункові значення економічного ефекту та фінансових результатів діяльності після впровадження розробленого організаційно-економічного механізму на приладобудівних підприємствах міста Харків.

Таблиця 1

**Оцінювання розрахункових результатів впровадження
розробленого організаційно-економічного механізму на
високотехнологічних підприємствах**

Показники	ПрАТ «Манометр-Харків»	ПрАТ «Хартрон»	ТОВ «ВО ОВЕН»	ПАТ «Коннектор»	ПАТ «НВП «Теплоавтомат»	ПАТ «АТ НДРВ»	ПАТ «Електромашина»	ПрАТ «Авіаконтроль»
$\Delta\Pi_{\text{прод}}$, у.о.	16546	28457	71000	15660	7230	32760	59370	48477
$\Delta\Pi_{\text{доц.виб}}$, у.о.	3740	8140	25092	7000	1260	16040	10880	28148
$\Delta C_{\text{збер}}$, у.о.	286	0	94	44	582	0	70	0
$\Delta\Pi_{\text{ек.часу}}$, у.о.	5578	1095	19476	1681	690	2659	594	5142
$\epsilon_{\text{річ}}$, у.о.	26150	37692	115662	24385	9762	51459	70914	81767

Джерело: розроблено автором

Розрахунок та аналіз показників ефективності впровадження розробленого інструментарію для восьми з дванадцяти приладобудівних підприємств (тих, що виконували у 2011-2012 рр. дослідження та розробки) довів, що економічний ефект знаходиться у прямій залежності від частоти розробок нової продукції на підприємствах, обсягів реалізації у натуральному виразі, рентабельності продукції. Ефект буде найбільшим також для тих підприємств, для яких виробництво приладів є провідним напрямом діяльності та які виробляють саме прилади, а не компоненти для них або цілі їх комплекси або системи.

Більш ефективне використання ресурсів унаслідок впровадження організаційно-економічного механізму прийняття управлінських рішень позитивно позначиться на продуктивності праці, фондівіддачі, призведе до відповідного підвищення рентабельності обороту. Так, шляхом впровадження розробленого механізму вітчизняні приладобудівні підприємства можуть підвищити свою високотехнологічність; ті підприємства, що не освоювали нову продукцію у досліджуваний період часу, – розпочати дослідження та розробки у цьому напрямку. Даний

інструментарій дозволить підвищити ефективність управлінської діяльності, інтенсифікувати інноваційні розробки, сприятиме створенню нової конкурентоспроможної на світовому ринку продукції.

Список використаних джерел:

1. Турко Д.О. Критерії оцінювання рівня високотехнологічності виробничих підприємств // Вісник НТУ «ХП». – 2014. – № 10 (у друці).
2. Турко Д.А., Гавва В.Н. Формирование организационно-экономического механизма принятия решений в высокотехнологичном производстве // Экономика и менеджмент систем управления. – Воронеж: Научная книга. – 2013. – № 3 (9). – С. 103-110.
3. Турко Д.А. Анализ методических подходов к формированию организационно-экономического механизма принятия решений в высокотехнологичном производстве // Современная наука. Экономика и Право. – Москва: ООО «Научные технологии». – 2013. – № 1-2. – С. 32-38.